

การศึกษาวัฒนธรรมคุณภาพและแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพ
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาแพร่ เขต 2*

A STUDY OF QUALITY CULTURE AND THE GUIDELINES TO
PROMOTE QUALITY CULTURE IN SCHOOLS UNDER PHRAE PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

สุปวิทย์ ศรีวันทนาสกุล

Supawee Sriwantasakul

ฉลอง ชาตรุประชีวิน

Chalong Chatruprachewin

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Naresuan University, Thailand

E-mail: h.sriwantasakul@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวัฒนธรรมคุณภาพและแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดการวิจัยไว้ทั้งหมด 2 ขั้นตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 การศึกษาวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 260 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ ตามอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลบริหารสถานศึกษา จำนวนทั้งหมด 5 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) วัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ

* Received 28 November 2020; Revised 2 January 2021; Accepted 4 January 2021

ทั้ง 6 ด้านของวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 อยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำในการจัดการด้านคุณภาพ 5 แนวทาง ด้านการพัฒนาบุคลากร 11 แนวทาง ด้านการสร้างทีมงานคุณภาพ 9 แนวทาง ด้านผลผลิต 10 แนวทาง ด้านการประเมินคุณภาพ 9 แนวทาง และด้านการยกย่องและให้รางวัล 10 แนวทาง

คำสำคัญ: วัฒนธรรมคุณภาพ, แนวทาง, การส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพ

Abstract

The article of this research were to study of quality culture and the guidelines to promote quality culture in schools under Phrae Primary Educational Service Area Office 2. The research followed to 2 - stepped procedure: 1) Study of quality culture in schools under Phrae Primary Educational Service Area Office 2. The samples are 260 teachers in schools under Phrae Primary Educational Service Area Office 2. Set the sample size according to sample stratified sampling. The instrument used to collect data were record form and questionnaires with 5 levels. Analyzing data used mean and standard deviation. 2) Study of the guidelines to promote quality culture in schools under Phrae Primary Educational Service Area Office 2. The interviewer are 5 school administrators who has received an award for educational administration by purposive selection. The instrument used to collect data was interviews. Analyzing data used content analysis. The result of the research revealed that: 1) The quality culture in schools under Phrae Primary Educational Service Area Office 2 overall was a high level and all 6 factors of quality culture in schools under Phrae Primary Educational Service Area Office 2 were a high level too. 2) The guidelines which promote the quality culture in schools under Phrae Primary Educational Service Area Office 2 were Quality Leadership that consisted of 5 ways. ,Human Resource Development that consisted of 11 ways. ,Teamwork: that consisted of 9 ways. , Productivity that consisted of 10 ways. , Quality Assessment that consisted of 9 ways. , and Recognition and rewards: that consisted of 10 ways.

Keywords: Quality Culture, Guidelines, Promoting Quality Culture

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 และ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 มาตรา 47 ได้บัญญัติให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ระบบการ ประกันคุณภาพภายใน และมาตรา 48 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ที่วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัด การศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษา ให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความ เสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการ พัฒนาประเทศ ซึ่งการที่จะบรรลุเป้าหมายนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เป็นการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ให้มีศักยภาพ ทั้งนี้บุคลากรในองค์กรจะสามารถดำเนินการและร่วมรับผิดชอบในเรื่องของการประกัน คุณภาพให้ประสบความสำเร็จได้นั้น จำเป็นที่องค์กรจะต้องผลักดันให้เกิดวัฒนธรรมที่มี คุณภาพขึ้น (เยาวลักษณ์ มหาสิทธิวัฒน์ และปณณธร ชัยวรรัตน์, 2550)

วัฒนธรรมการทำงานหนึ่งซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการทำงานที่มี ประสิทธิภาพ คือ วัฒนธรรมคุณภาพ (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2557) ซึ่งเป็นแนวทางการ ปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน โดยบุคลากรจะมีพฤติกรรมที่มุ่งเน้นคุณภาพ ซึ่งหากผู้ปฏิบัติงานมีความ เชื่อและค่านิยมร่วมกัน จะเกิดความผูกพันลึกซึ้งต่อองค์กร ทุกคนจะร่วมแรงร่วมใจทำงาน ทำให้เกิดประสิทธิภาพและผลของงาน (เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ, 2545) ดังนั้นสถานศึกษาควรมี การจัดการศึกษาที่มุ่งเสริมสร้างคุณภาพโดยนำวัฒนธรรมคุณภาพมาใช้ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่ ต้องพัฒนาให้มีขึ้น (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2557) เพื่อนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

เนื่องจากในปัจจุบันการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 4 ยังไม่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้น อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 3 ระหว่างปี 2554 - 2558 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแพร่ เขต 2 จำนวนทั้งหมด 131 โรงเรียน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งเป็นองค์กรที่มีหน้าที่ประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า มีสถานศึกษาที่ได้ผลการประเมินดีมากในทุกมาตรฐานการชี้วัด จำนวน 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.82 สถานศึกษาที่ได้ผลการประเมินดีในทุกมาตรฐานการชี้วัด จำนวน 110 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.97 และสถานศึกษาที่ได้ผลการประเมินพอใช้ในทุกมาตรฐานการชี้วัด

จำนวน 16 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.21 ซึ่งทุกมาตรฐานการชี้วัดครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาตามกฎกระทรวงที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษา การบริหารจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการประกันคุณภาพภายใน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2, 2562)

นอกจากนี้จากการนิเทศติดตามสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ในปีการศึกษา 2561 พบว่า ด้านการบริหารจัดการด้านหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษายังขาดกระบวนการประเมินผลการใช้หลักสูตร และส่งผลกระทบต่อผลการประเมินหลักสูตรมาพัฒนาได้ไม่ตรงจุด ขาดการใช้กระบวนการ PLC ให้เป็นวัฒนธรรมในการทำงานด้านวิชาการของโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการด้านสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญทางวิชาการน้อย การส่งเสริมให้โรงเรียนใช้นวัตกรรม ในการพัฒนาการเรียนการสอนยังไม่มีประสิทธิภาพ ด้านการบริหารจัดการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา กระบวนการและเครื่องมือประเมินคุณภาพภายในยังขาดความชัดเจน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2, 2562)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 มีสถานศึกษาที่ได้ผลการประเมินดีมากเพียง 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.82 และปัญหาที่พบในการนิเทศติดตาม สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่ยังขาดประสิทธิภาพ จากการศึกษาสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากสถานศึกษายังขาดวัฒนธรรมสถานศึกษาที่ดีในการปฏิบัติงาน เนื่องจากวัฒนธรรมสถานศึกษามีความเกี่ยวข้องกับแบบแผนความคิด วิถีทางเดินแนวทางการดำเนินการของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประกอบด้วยข้อตกลงร่วม ค่านิยมร่วม ความเชื่อ เจตคติ และบรรทัดฐานที่ได้รับการยอมรับกันในสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานของคนทุกคน และเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงานให้บรรลุผลสำเร็จในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาตามกฎกระทรวงที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษา การบริหารจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการประกันคุณภาพภายใน กล่าวคือคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาดังกล่าวเกิดจากวัฒนธรรมการปฏิบัติงานและผลงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา ของแต่ละสถานศึกษาซึ่งมีความแตกต่างกัน

ดังนั้นเพื่อศึกษาของวัฒนธรรมคุณภาพที่เป็นอุปสรรคและแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษา และพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ให้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 มีผลการประเมินในระดับดีมากทุกมาตรฐานการชี้วัดซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของการประเมินคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวัฒนธรรม

คุณภาพและแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาวรรณกรรมคุณภาพและแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 และผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาวรรณกรรมคุณภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 775 คน มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 127 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 260 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิตามอำเภอทั้งหมด 4 อำเภอ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือโดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้สำนวนภาษา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทุกข้อเท่ากับ 1.00 และ ตรวจสอบความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach'Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนทั้งหมด 5 คน โดยพิจารณาจากวุฒิการศึกษา มีวิทยฐานะ ประสบการณ์ และการได้รับรางวัลทรงคุณค่า โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยการสรุปประเด็นและนำเสนอโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ในภาพรวม

ด้านที่	วัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษา	ระดับวัฒนธรรมคุณภาพ (n = 260)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านภาวะผู้นำในการจัดการด้านคุณภาพ	4.30	0.40	มาก
2	ด้านการพัฒนาบุคลากร	4.29	0.55	มาก
3	ด้านการสร้างทีมงานคุณภาพ	4.39	0.53	มาก
4	ด้านผลผลิต	4.37	0.53	มาก
5	ด้านการประเมินคุณภาพ	4.29	0.52	มาก
6	ด้านการยกย่องและให้รางวัล	4.30	0.49	มาก
รวม		4.32	0.46	มาก

จากตารางที่ 1 ระดับวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 พบว่า วัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ในภาพรวม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) และ วัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

โดยวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 เฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างทีมงานคุณภาพ ($\bar{X} = 4.39$) ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.37$) ด้านภาวะผู้นำในการจัดการด้านคุณภาพ ($\bar{X} = 4.30$) ด้านการยกย่องและให้รางวัล ($\bar{X} = 4.30$) ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.29$) และด้านการประเมินคุณภาพ ($\bar{X} = 4.29$) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

2.1 ด้านภาวะผู้นำในการจัดการด้านคุณภาพ มีแนวทางในการส่งเสริมดังนี้

2.1.1 ผู้บริหารควรวิเคราะห์ผลการประเมินทำงาน เพื่อหาข้อดี ข้อด้อย ข้อบกพร่องอย่างรอบด้าน แล้วนำไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพกระบวนการจัดการศึกษาต่อไป

2.1.2 ผู้บริหารควรเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากรตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถพัฒนา ปรับปรุง จากการประเมินผลการทำงานตรงตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบบูรณาการกับงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

2.1.3 ผู้บริหารควรพิจารณานำผลการประเมินในด้านที่มีระดับคุณภาพต่ำ มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง โดยมีโครงการมารองรับให้สอดคล้องกับการกำหนดทิศทาง จุดเน้นในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.1.4 ผู้บริหารควรพิจารณาผลความสำเร็จของงาน แล้วการต่อยอดสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมและข้อมูลสารสนเทศ เป็นตัวกำหนดแผนกลยุทธ์ในการดำเนินการ

2.1.5 ผู้บริหารนำผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา ไปใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบ ความพึงพอใจในการจัดการศึกษาหรือ ปัญหาต่าง ๆ จากผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 ด้านการพัฒนาบุคลากร มีแนวทางในการส่งเสริมดังนี้

2.2.1 ผู้บริหารควรสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผล และติดตามผลการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้กับครูและบุคลากร

2.2.2 ผู้บริหารควรให้ครูและบุคลากรทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี

2.2.3 ผู้บริหารควรให้ครูและบุคลากรทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล

2.2.4 ผู้บริหารควรจัดหาแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอกับความต้องการของครูและบุคลากร

2.2.5 ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้บุคคลแห่งการเรียนรู้พัฒนาด้านความรู้ ทักษะของครูและบุคลากร โดยมีการสร้างแรงจูงใจ เช่น การพิจารณาความดีความชอบ

2.2.6 ผู้บริหารควรกระตุ้นครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่องในการทำงาน เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน ร่วมตัดสินใจ ซึ่งสถานการณ์ต่าง ๆ จะสามารถสร้างผู้นำ

2.2.7 ผู้บริหารควรใช้ระบบการหมุนเวียนเปลี่ยนงาน เพื่อให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้งานที่หลากหลาย และเพื่อผลักดันเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในการปฏิบัติงาน

2.2.8 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมในการแลกเปลี่ยนความรู้ของครูและบุคลากร

2.2.9 ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการพัฒนาภาวะผู้นำที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น

2.2.10 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรแสดงความสามารถโดยส่งเสริมให้ครูสร้างทีมงานของตนเอง

2.2.11 ผู้บริหารควรสร้างเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร

2.3 ด้านการสร้างทีมงานคุณภาพ มีแนวทางในการส่งเสริมดังนี้

2.3.1 ผู้บริหารควรพัฒนาภาวะผู้นำของตนเองอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอครองตน ครองคน และครองงาน และต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นที่ยอมรับของครูและบุคลากร

2.3.2 ผู้บริหารควรกำหนดมีระบบโครงสร้างที่ชัดเจน ใช้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.3 ผู้บริหารควรมีคำสั่งมอบหมายงานที่ชัดเจน และติดตาม แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเน้นการปฏิบัติงานเป็นทีมในทุก ๆ เรื่อง

2.3.4 ผู้บริหารควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรการปฏิบัติงานของโรงเรียน

2.3.5 ผู้บริหารควรยึดหลักธรรมาภิบาลและต้องขยายผลส่งเสริมให้ครูและบุคลากรยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างต่อเนื่อง ให้ความเป็นธรรมกับครูและบุคลากรทุกคนโดยเสมอภาค

2.3.6 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ทีมงานแสดงความสามารถ และให้ทุกคนในทีมมีการเรียนรู้ในการปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน

2.3.7 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ทีมงานมีความเชื่อใจ ไว้วางใจในการทำงานร่วมกัน มีเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน และไม่สร้างปัญหาให้แกกัน

2.3.8 ผู้บริหารควรกระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้ทีมงานมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

2.3.9 ผู้บริหารควรเน้นให้ทีมงานยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และใช้เหตุผลในการทำงาน

2.4 ด้านผลผลิต มีแนวทางในการส่งเสริมดังนี้

2.4.1 ผู้บริหารควรเน้นความรู้คู่คุณธรรมอย่างสมดุลต้องจัดกิจกรรมปลูกฝังวินัยและคุณธรรมจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน

2.4.2 ผู้บริหารควรดำเนินงานตามแผนงาน ตามหลักสูตร ตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามมาตรฐานตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด กำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน และกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และมีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.4.3 ผู้บริหารและครูควรร่วมกันกำหนดสมรรถนะหลักขององค์กร และพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพตามสมรรถนะหลักขององค์กร

2.4.4 ผู้บริหารและครูควรร่วมกันกำหนดค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรให้ยั่งยืนและเข้มแข็ง

2.4.5 ผู้บริหารควรมีการประเมิน นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูร่วมกัน เพื่อหาปัญหา และแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

2.4.6 ผู้บริหารควรเน้นการมีส่วนร่วมของครู แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาทั้งระบบ

2.4.7 ผู้บริหารควรใช้การบริหารแบบก้าวหน้า (Result Base Management) ด้วยการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ (KPI) ตามระบบคุณภาพ (PDCA)

2.4.8 ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ให้ครูและบุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

2.4.9 ผู้บริหารควรเสริมสร้างจิตวิญญาณความเป็นครู

2.4.10 ผู้บริหารควรใช้หลักคุณภาพและคุณธรรม ในการบริหารงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

2.5 ด้านการประเมินคุณภาพ มีแนวทางในการส่งเสริมดังนี้

2.5.1 ผู้บริหารควรนำมาตรฐานการศึกษาเข้าสู่แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยกำหนดหรือ แปลงมาตรฐานการศึกษาให้เป็นนโยบาย ทิศทาง จุดเน้น หรือมาตรการกำเนินการในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

2.5.2 ผู้บริหารควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดในการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานศึกษา โดยมีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมิน ตัวชี้วัดตามมาตรฐานศึกษาเพื่อความชัดเจนในการจัดการศึกษาและประเมินคุณภาพ

2.5.3 ผู้บริหารควรนำผลการรายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา มาวิเคราะห์ปัญหาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดเพื่อความเป็นเลิศในทุกด้าน

2.5.4 ผู้บริหารควรนำผลการรายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา มาใช้ในการกำหนดโครงการ ซึ่งอยู่ในแผนปฏิบัติการ

2.5.5 ผู้บริหารควรสร้างความรู้สึก ทศนคติ และแนวปฏิบัติให้ครูและบุคลากรเห็นและรับรู้ว่าการประเมินคุณภาพการศึกษา ไม่ใช่ภารกิจใหม่แต่เป็นงานประจำที่เราทำทุกวันเป็นปกติอยู่แล้ว

2.5.6 ผู้บริหารควรสร้างทัศนคติ ให้ทุกคนเคารพตัวเองและเคารพผู้อื่น ยอมรับในข้อมูลที่เป็นวิทยาศาสตร์ มีความยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ในการประเมินเพื่อการพัฒนาที่มีคุณภาพ

2.5.7 ผู้บริหารควรมีการประชุมชี้แจงแนวทางการประเมินคุณภาพของสถานศึกษากับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความชัดเจนและมีแนวปฏิบัติไปทางเดียวกัน

2.5.8 ผู้บริหารควรใช้เครื่องมือที่มีความตรงในการประเมิน เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่ถูกต้อง

2.5.9 ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ

2.6 ด้านการยกย่องและให้รางวัล มีแนวทางในการส่งเสริมดังนี้

2.6.1 ผู้บริหารควรยกย่องเชิดชูเกียรติโดยยึดหลักคุณภาพและคุณธรรม

2.6.2 ผู้บริหารควรให้รางวัลตามผลงานและสวัสดิการ

2.6.3 ผู้บริหารควรกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้และสอดคล้องกันภารกิจโรงเรียน โดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดการยอมรับผลในการพิจารณา

2.6.4 ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการในการประเมิน โดยมุ่งเน้นผลงาน และ ประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด และผู้ประเมินต้องมีความเป็นกลาง และยุติธรรม

2.6.5 ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการโดยมีทั้งบุคคลภายในและภายนอกในการคัดเลือกบุคคลผู้สมควรได้รับการยกย่องและการให้รางวัล

2.6.6 ผู้บริหารควรแจ้งทุกคนรับรู้เกณฑ์การคัดเลือกบุคคลผู้สมควรได้รับการยกย่องและการให้รางวัล

2.6.7 ผู้บริหารควรสามารถอธิบายเหตุผล ของผู้ที่ได้รับการคัดเลือก และผู้ที่ไม่ได้คัดเลือกให้ครูและบุคลากรทุกคนเข้าใจได้ (ความโปร่งใส)

2.6.8 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในผลของการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลเพื่อให้เห็นและยอมรับในข้อบกพร่องของตนเอง และนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.6.9 ผู้บริหารควรให้ผู้ถูกประเมินประเมินตนเองก่อน แล้วจึงให้คณะกรรมการประเมิน เพื่อความสอดคล้อง

2.6.10 ผู้บริหารควรแจ้งผลการประเมินให้ทุกคนได้รับทราบ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงตนเอง

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ ทุกด้านของวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ทีมงานในสถานศึกษามีความผูกพันในการทำงานต่อกันจนเกิดเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวในการทำงาน มีความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม มีการกำหนดเป้าหมายบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบของทีมงานในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการการศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจนโยบาย แผน และ เป้าหมายด้านคุณภาพรวมทั้งแนวทางการบริหารและการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างชัดเจน ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านคุณภาพและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ มารยาท แซ่ฮึ้ง ได้ศึกษาการบริหารงานวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวัฒนธรรมคุณภาพมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก นั่นคือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำคุณภาพ การทำงานเป็นทีม การยกย่องและการให้รางวัล และการพัฒนาบุคลากร (มารยาท แซ่ฮึ้ง, 2552) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับภาวนา กิตติวิมลชัยและกนกอร สมปราษฎ์ ได้ศึกษาวัฒนธรรมคุณภาพสถาบันอุดมศึกษา ในเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมคุณภาพอยู่ในระดับมาก นั่นคือ มีวัฒนธรรมการปรับปรุงคุณภาพการกำกับติดตามอย่างมีประสิทธิภาพและการให้ความสำคัญกับลูกค้า (ภาวนา กิตติวิมลชัยและกนกอร สมปราษฎ์, 2556)

2. จากผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 พิจารณารายด้านมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลจำนวน 6 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านภาวะผู้นำในการจัดการด้านคุณภาพ วัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ด้านภาวะผู้นำในการจัดการด้านคุณภาพ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจนโยบาย แผน และ เป้าหมายด้านคุณภาพรวมทั้งแนวทางการบริหารและการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างชัดเจน ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านคุณภาพ และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์การ สอดคล้องกับ Detert et. al. การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันระหว่างคณะ หน่วยงานที่สนับสนุนและผู้บริหารเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อความสำเร็จของโรงเรียน พันธกิจของ โรงเรียน จำเป็นต้องได้รับการยอมรับร่วมกันของผู้ปฏิบัติงานทุกคน ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนควรมี ความเต็มใจที่จะเสียสละความเป็นอิสระบางประการของตนเพื่อเป้าหมายของโรงเรียนเป็นสำคัญ การยอมรับพันธกิจร่วมกันของผู้ปฏิบัติงานและดำเนินการเพื่อให้บรรลุพันธกิจดังกล่าวจึงเป็น ปัจจัย สำคัญต่อความสำเร็จของโรงเรียน (Detert et al., 2001) ซึ่งสอดคล้องกับ Gryna, F. M. การกำหนดเป้าหมายคุณภาพและการวัดผลในทุก ๆ ระดับ โดยการกำหนดเป้าหมาย คุณภาพและการวัดผลนั้นต้องปรับให้สอดคล้องกับพันธกิจ ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ และ ยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพขององค์การ ในทางปฏิบัติจริงนั้นผู้นำและพนักงานมีความร่วมมือใน การกำหนดเป้าหมาย นอกจากนี้พนักงานยังมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมที่จะบรรลุ เป้าหมาย ส่วนการวัดผลคุณภาพจะเป็นตัวส่งเสริมให้เกิดการดำเนินการอย่างมีคุณภาพอย่าง ต่อเนื่อง และผู้นำเป็นผู้ที่มีกิจกรรมคุณภาพในด้าน การริเริ่ม การสร้างเป้าหมายและ ยุทธศาสตร์คุณภาพ รวมทั้งการสนับสนุนให้สามารถดำเนินกิจกรรมคุณภาพได้ ประการสำคัญ นอกเหนือจากความมุ่งมั่นในเรื่องคุณภาพ คือ การแสดงให้เห็นถึงการกระทำในฐานะผู้ริเริ่ม และผู้สนับสนุนได้อย่างเด่นชัดเป็นรูปธรรม (Gryna, F. M., 2001)

2.2 ด้านการพัฒนาบุคลากร วัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ด้านการพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารมีการสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษา แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการพัฒนา ความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะของครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถ ปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ มารยาท แซ่ฮึง การที่ผู้บริหารเตรียมงาน ดำเนินการพัฒนาฝึกอบรมให้บุคลากรมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานด้านคุณภาพ บรรลุ เป้าหมายที่วางไว้ และมีการปรับปรุงทักษะอย่างต่อเนื่อง (มารยาท แซ่ฮึง, 2552) และองค์การ ที่มีวัฒนธรรมคุณภาพก็จะมุ่งเน้นด้านการให้การอบรมแก่พนักงานเพราะนอกจากฝึกความพร้อม

ในการปฏิบัติงานแล้ว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นการหวังผลด้านคุณภาพในระยะยาว อีกด้วย (สรรเพชญ พันธ์ดี, 2552)

2.3 ด้านการสร้างทีมงานคุณภาพ วัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ด้านการสร้างทีมงานคุณภาพ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ทีมงานมีความผูกพันในการทำงานต่อกันจนเกิดเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวในการทำงาน มีความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม และมีการกำหนดเป้าหมาย บทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบของทีมงานในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ สรรเพชญ พันธ์ดี องค์การที่มีวัฒนธรรมคุณภาพจะมีลักษณะการทำงานแบบเป็นทีม เนื่องจากการทำงานที่มีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมกัน ต้องมีการประสานงานกันที่ดีมีการสื่อสารที่ตรงกัน (สรรเพชญ พันธ์ดี, 2552) การสร้างทีมงานเป็นการสร้างพลังสู่ความสำเร็จของการทำงาน เนื่องจากคนแต่ละคนไม่ได้เก่งทุกเรื่อง หรือทำทุกอย่างได้ ต้องร่วมกันทำงาน ประสานกันอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดหน้าที่ชัดเจนถูกต้อง ทุกคนทำหน้าที่ของตนเอง และมีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ เปิดใจตัวเองให้กว้าง ไม่กีดขวางความปรารถนาดีของคนอื่นที่จะเข้ามาช่วยเหลือ ร่วมคิดร่วมทำ และมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2550)

2.4 ด้านผลผลิต วัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการการศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้บริหาร เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับ สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ ผู้ที่รับผิดชอบต่อครูและผู้บริหารจะมุ่งพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องสร้างวัฒนธรรมคุณภาพเพื่อคุณภาพของการทำงาน ผู้รับบริการมีความเชื่อมั่นศรัทธา และมีความพึงพอใจได้ผลผลิตตรงตามความต้องการและความคาดหวังของสังคม การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ ต้องยึดหลักว่า ผู้รับบริการสำคัญที่สุด การทำงานในหน้าที่ใดผู้ปฏิบัติงานต้องทราบว่า ใครคือผู้ที่มารับบริการ หรือมีส่วนเกี่ยวข้อง การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการจึงเป็นหัวใจสำคัญของการทำงานที่มีคุณภาพ (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2550)

2.5 ด้านการประเมินคุณภาพ วัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ด้านการประเมินคุณภาพ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก สถานศึกษามีการกำหนดปฏิทินประเมินคุณภาพจัดการศึกษาของสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน และจัดให้มีการประเมินคุณภาพเพื่อหาข้อบกพร่องของระบบการ

ประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ อิสระ ทองสามสี กล่าวว่า ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในตัวบ่งชี้ และเกณฑ์จนถึงขั้นที่สามารถอธิบายและตอบคำถามได้ตรงประเด็นซึ่งจะทำให้ผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้ ปฏิบัติงานง่ายขึ้น และควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้บริหารที่มีวิสัยสูงถึงพัฒนาการของ การประเมินคุณภาพการศึกษา (อิสระ ทองสามสี, 2555)

2.6 ด้านการยกย่องและให้รางวัล วัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ด้านการยกย่องและให้รางวัล อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารและบุคลากรให้การยกย่องและชื่นชมผู้ที่ได้รับรางวัลด้วยความยินดีและด้วยความจริงใจ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความภูมิใจและตั้งใจในการสร้างงานคุณภาพให้แก่สถานศึกษา และสถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน สำหรับการพิจารณาบุคคลที่จะได้รับการยกย่องและการให้รางวัล ซึ่งสอดคล้องกับ จูรานและกรีนากล่าวถึง การพัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพไว้ว่า จะต้องจัดให้มีการแสดงว่าเห็นคุณค่าและให้รางวัล การแสดงออกของความภาคภูมิใจเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นคนให้มีคุณภาพ การแสดงว่าเห็นคุณค่าจะทำในรูปแบบประกาศต่อส่วนรวมให้ทุกคนรับทราบถึงประสิทธิภาพดีเยี่ยมในเรื่องคุณภาพ รางวัลที่จะได้รับจากคุณภาพนั้นจะต้องเป็นสิ่งที่มีความหมายและใช้ได้จริง และ การสร้างค่านิยมร่วมจะต้องทำการยกย่องชมเชย และให้รางวัลแก่พนักงานที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพหรือให้บริการลูกค้ายอดเยี่ยม ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งในการสร้างความสำเร็จแก่ระบบ TQM (วิฑูรย์ สิมะโชคดี, 2550) (Juran, J. M. & Gryna, F. M., 1993)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวัฒนธรรมคุณภาพและแนวทางส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และควรส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการประเมินคุณภาพ มี **ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้** ดังต่อไปนี้ 1) ควรมีการนำผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนในการตัดสินใจ 2) ควรมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการประเมินผลและติดตามผลการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 3) ควรมีการในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีภาวะผู้นำ 4) ควรมีการส่งเสริมให้ทีมงานมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันภายในทีม 5) ควรมีการส่งเสริมให้ทีมงานมีการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ 6) ควรมีการส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพที่ดีมีมาตรฐานตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด 7) ควรมีการส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมและจริยธรรมของการประเมินคุณภาพในการศึกษาให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 8) ควรมีการส่งเสริมให้ครูและ

บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการคัดเลือกในกระบวนการคัดเลือกบุคคลผู้สมควรได้รับการยกย่องและการให้รางวัล **ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป** 1) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลากรสำหรับการบริหารวัฒนธรรมคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 2) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการประเมินคุณภาพสำหรับการบริหารวัฒนธรรมคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2557). เรียกใช้เมื่อ 1 พฤษภาคม 2562 จาก เอกสารการบรรยาย เรื่อง วัฒนธรรมคุณภาพ : สร้างคน สร้างชาติ: <http://www.onesqa.or.th/th/contentdownload-view/929/1155/>.
- ภาวนา กิตติวิมลชัย และกนกอร สมปราชญ์. (2556). เรียกใช้เมื่อ 1 พฤษภาคม 2562 จาก วัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษา: ในเครือข่ายอุดมศึกษาใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน: <https://qm.kku.ac.th/files/14-255788134815-phanch-1.pdf>
- มารยาท แซ่อึ้ง. (2552). การศึกษาการบริหารงานวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริการการศึกษา . จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวลักษณ์ มหาสิทธิวัฒน์และปณณธร ชัชรรัตน์. (2550). กลยุทธ์การพัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2(2), 126-138.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2545). การจัดการคุณภาพ: จาก TQC ถึง TQM, ISO 9000 และการประกันคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- วิฑูรย์ สิมะโชติ. (2550). TQM: คู่มือสู่องค์กรสู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพมหานคร: เนชั่นบุ๊คส์.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2550). วัฒนธรรมการทำงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา. วิทยานิพนธ์: วารสารเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู, 106(5), 94-97.
- สรเพชร พินัสดี. (2552). การบริหารคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรมเทพ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2. (2562). เรียกใช้เมื่อ 1 พฤษภาคม 2562 จาก แผนปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ปีการศึกษา 2562: <https://sites.google.com/a/phrae2.go.th/nitedph2/development/followstudent/phaenptibatikarnithespikarsuksa2562>.

- อิสระ ทองสามสี. (2555). วัฒนธรรมคุณภาพของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ: การวิจัยแบบผสมผสานวิธีการ. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Detert, et al. (2001). A framework for linking culture and improvement initiatives in organization. *Academy of Management Review*, 25(4), 850-863.
- Gryna, F. M. (2001). *Quality planning and analysis: From product development through use*. (4th ed.). Singapore: McGraw - Hill.
- Juran, J. M. & Gryna, F. M. (1993). *Quality Planning and Analysis*. (3rd ed.). New York: McGraw - Hill.